

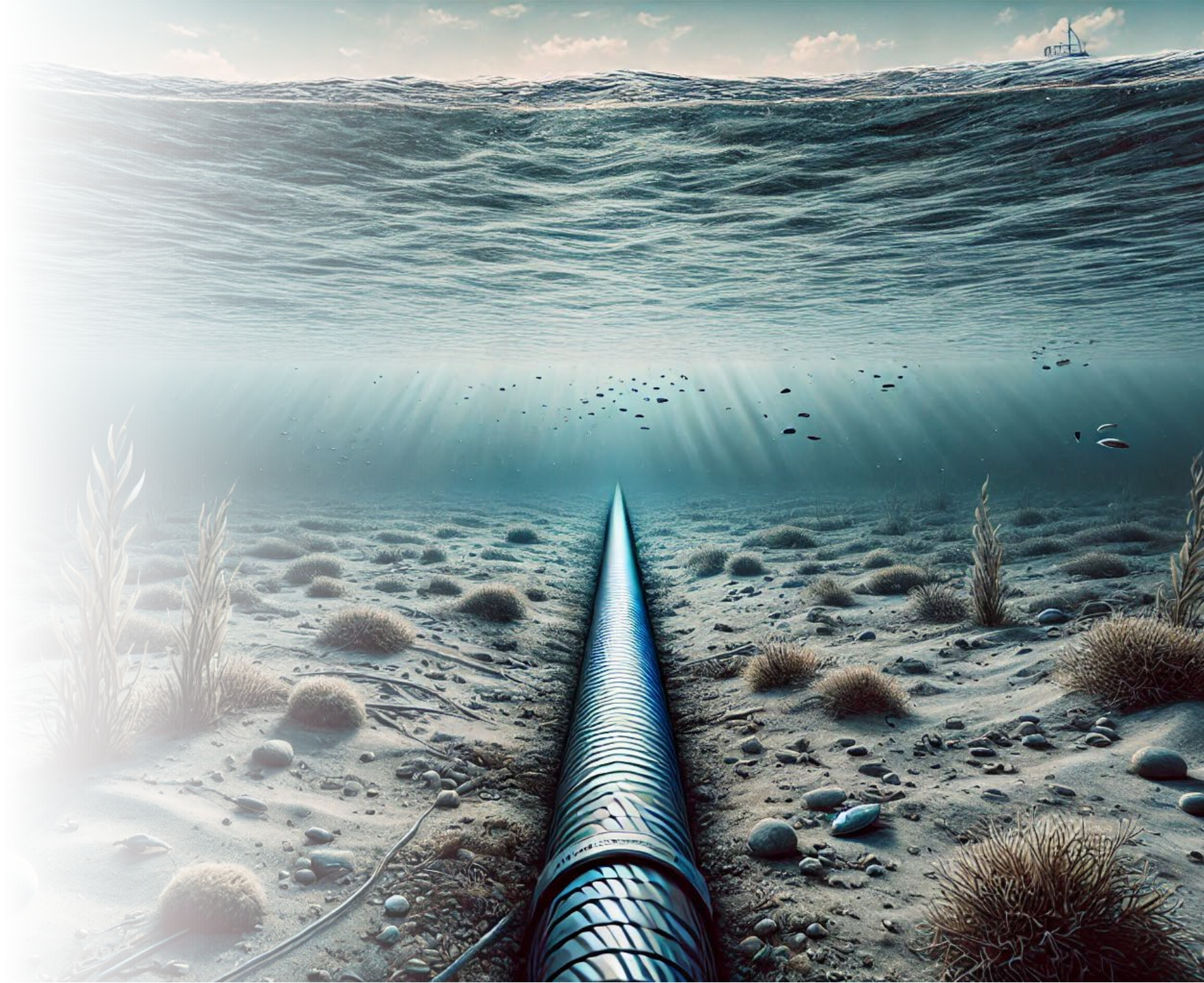
LATVIJAS PAŠVALDĪBAS KRĪZĒS UN KARĀ

Dr. Artis Pabriks

2025

ĢEOPOLITISKĀ SITUĀCIJA I

- Mūsdienu draudi un riski – hibrīdkarš, diversijas, informācijas karš u.c.;
- Autoritārās valstis pret demokrātiskajām;
- Pasaules polarizācija un fragmentācija;
- Revanšisms un varas pārdale (Ukraina, Taivāna, Tuvie Austrumi).

ĢEOPOLITISKĀ SITUĀCIJA II

- Starptautisko organizāciju vājināšanās – ANO, PTO, PVO, ES, NATO?
- Rietumu, sevišķi Eiropas vājināšanās un politiskā mazspēja:
 - ASV 26%;
 - ES 15,2%;
 - Ķīna 16,9% (18,3% ↓) ;
 - Krievija 3,5%.
- Tehnoloģiju attīstība pasaulē (Krievija - 52., Latvija – 49.).

BALTIJAS JŪRAS REĢIONA DROŠĪBA UN SPĒJAS

Vai ir alternatīvas NATO – plāns "B"?

Baltija, Ziemeļvalstis, Polija, Ukraina + Lielbritānijas, ASV?

- Tehnoloģijas;
- Militārie tēriņi;
- Sabiedrības noturība;
- Politiskā izlēmība

SABIEDRĪBAS NOTURĪBAS VEIDOŠANA UN TĀS ELEMENTI

Noturība:

- sabiedrības, valsts vai indivīda spēja paredzēt, sagatavoties, novērst, atbildēt un atlabt no draudiem, šoka un stresa;
- Iekšējo spēju un rezervju veidošana, lai spētu funkcionēt krīzes laikā;
- Aktīva darbība, piemērojoties izaicinājumiem.

LOGISTIKA

“Amatieri stude taktiku, bet profesionāļi loģistiku.”

ģen. O.N.Bredlijs

- Karš kā iespējamība reģionā;
- Likumdošana par pretesību un tehniskajām rezervēm;
- Noteikumi par Civilās aizsardzības plānu struktūru un tajos iekļaujamo informāciju (MK noteikumi Nr. 658 – 2017. gada novembris).

REZERVES I

Jebkas, kas nepieciešams sabiedrības un valsts nepārtrauktai funkcionēšanai.

- Latvija pēc 1939. gada 1. septembra;
- Ukraina pēc 2022. gada 24. februāra.

REZERVES II

Spēja pretoties ir atkarīga
no loģistikas un apgādes.

- pakalpojumi;
- komunikācija;
- pārtika;
- zāles;
- elektrība;
- transports;
- degviela;
- nauda.

PAŠVALDĪBU ATBILDĪBA KARA LAIKĀ

- Būt spējīgiem efektīvi pārvaldīt savu pašvaldību;
- Nodrošināt iedzīvotāju pamatvajadzības;
- Atbalstīt Nacionālos bruņotos spēkus (NBS).

P.S. sic! Atbalstīt NBS, nevis gaidīt NBS atbalstu.

PAŠVALDĪBAS DARBS

“Ragavas taisa vasarā, bet ratus ziemā.” Latviešu sakāmvārds

- Iztrādādi, saprotami, laikiem atbilstoši Civilās aizsardzības plāni;
- Civilās aizsardzības plāni nav domāti atskaitei, bet izdzīvošanai;
- Regulāras krīzes (kara) situāciju izspēles – ne retāk kā reizi gadā.

PAŠVALDĪBU DARBS RESURSU NODROŠINĀŠANĀ

Jūs esat paši par sevi. 😊

Mācāmies no Ukrainas pieredzes. Kā Jūs rīkotos, ja pēc 6 mēnešiem sāktos karš?

Apzināt:

- Ražošana pašvaldības teritorijā (saprast kā turpināt darbību kara laikā);
- Noliktavas un rezerves (uz valsts rezervēm paļauties nevar);
- Apzināt zemnieku degvielas, transporta un pārtikas resursus.

Veidot pašvaldību – privāto partnerību.

Piedāvāt likmdošanas izmaiņas, ja nepieciešams, izejot no Civilās aizsardzības plānu izspēlēm.

PAŠVALDĪBAS CILVĒKRESURSI

- Pašvaldības policija;
- Brīvprātīgie ugunsdzēsēji;
- Mednieku kolektīvi;
- Nevalstiskās organizācijas;
- Uzņēmumi;

Jaatceras, ka miera laika funkcijas nepazudīs, bet klāt nāks kara laika funkcijas.

CIVILĀS AIZSARDZĪBAS PLĀNU PIEMĒRI

- Aizkraukles novads (12.2024.) – iedzīvotāju brīdināšana?
- Bauskas novads (01.2022.) – karš ar zemu varbūtību, degviela četrām stundām, plānošana 2022 - 2027?
- Daugavpils, Augšdaugavas novads – kara draudu nav.
- Preiļi novads – kara draudu nav, par radiācijas draudiem noskaidros portālā – Latvijas Vēstnesis.
- Rēzekne, Rēzeknes novads – karš aprakstīts.
- Liepāja – aprakstīts arī hibrīkarš.

SECINĀJUMI

1. Nepieiet kara draudiem un Civilās aizsardzības plāniem formāli.
2. Ik gadu reālistiskas mācības un Civilās aizsardzības plāna atjaunošana.
3. Sadarbība ar NBS, blakus pašvaldībām, uzņēmējiem un NVO.
4. Proaktīva darbība attiecībā uz likumdošanas pilnveidošanu.
5. Rezervju veidošana, cilvēku sagatavošana, morāles stiprināšana (Somijas piemērs).

**SAULES MŪŽU
LATVIJAI!**

**NORTHERN
EUROPE·POLICY
CENTRE**
for defense and security